

03 דצמבר 2020

י"ז כסלו תשפ"א

לכבוד

מר יאיר אבידן

המפקח על הבנקים

בנק ישראל

שלום רב,

הנדון: עסקת מכירת מניות 'ידיעות אחרונות'

בשם הארגונים לובי 99 (חל"צ) וצדק פיננסי (ע"ר) ובהמשך למכתבנו אליך מיום 29.06.20 אנו מבקשים להתריע בפניך, כי המתווה המתגבש לעסקת מכירת מניות 'ידיעות אחרונות', לא רק שאינו גודע את הקשר הבעייתי בין הבנק והעיתון אלא אף מחזק אותו. המתווה שגובש בין הבנק והעיתון עומד בסתירה מהותית למאמצי הפיקוח על הבנקים לסיים את הקשר הבעייתי וארוך השנים ביניהם.

עיסקה לרכש עצמי של המניות או למכירתן למר מוזס תוביל לביצור ולהעמקת שליטתו של בעל השליטה ב'ידיעות אחרונות', מר ארנון (נוני) מוזס, שהינו, ככל הידוע לנו, בעל חוב לבנק הפועלים. דבר זה יוביל הלכה למעשה להעמקת שליטתו של הבנק, דרך החייב מר מוזס, בקבוצת 'ידיעות אחרונות' (עיתון יומי ואתר אינטרנט מובילים).

אלמלא היה בנק הפועלים מעוניין לשמר את שליטתו בעיתון, היה מוכר את מניות ידיעות בשוק החופשי ולא באופן התמוה והמחשיד בו מבוצעת העסקה הנוכחית. עובדה זו מחייבת התערבות של המפקח על הבנקים.

מפרוטוקול דיון של ועדת הביקורת בבנק הפועלים שהגיע אלינו, עולה כי המפקח על הבנקים הורה לבנק הפועלים לקיים ביקורת בגין כשלים מהותיים במתן אשראי למר מוזס בעבר. הכשלים שנתגלו על ידי הפיקוח על הבנקים מצדיקים ומחייבים את התערבות הפיקוח גם בעסקה הנוכחית, ששיקולים תמוהים עומדים מאחוריה. ניתן להניח שהשיקולים של הבנק במתן האשראי הבעייתי למוזס והשיקולים בעסקת המכירה הבעייתית אשר מבצרת את שליטתו של מוזס- הינם אותם שיקולים.

על כן אנו מתכבדים לפנות אליך בבקשה שלא תאפשר לבנק הפועלים לפתוח פרק נוסף ביחסים הבעייתיים עם מר מוזס. תחת זאת, בידך לפעול לניתוק אמיתי של הקשר ביניהם לאלתר. נבקש כי תפעל למנוע את מכירת מניות 'ידיעות אחרונות' המוחזקות על ידי בנק הפועלים לתאגיד 'ידיעות אחרונות', וכי תפעל להוצאת המניות להליך מכירה פומבי. כמו כן, אם אכן בנק הפועלים מתעתד לתת הלוואה לתאגיד 'ידיעות אחרונות' לשם מימוש העסקה, הרי שישנה חומרה מיוחדת בעסקה ויש למנוע אף אותה ההלוואה.

יצוין כי מדובר בנקודת הכרעה קריטית להתערבות שכן אחרי ביצוע העסקה, לא ניתן יהיה להשיב את הגלגל אחורה.

והכל כמפורט להלן:

רקע

1. ביום 29.06.2020 פנינו אליך בבקשה כי תפעל להפסקת מערכת היחסים המתמשכת והבעייתית שבין בנק הפועלים למר ארנון (נוני) מוזס, בעל השליטה ב'קבוצת ידיעות אחרונות'.
2. מאז פנייתנו אליך החלו לחול שינויים במערכת היחסים בין הבנק ומר מוזס. בעניין זה ניתן למנות את הפסקת כהונתו של מר אבי פילוסוף כדירקטור מטעם בנק הפועלים בידיעות אחרונות¹, וכן את כוונת בנק הפועלים למכור את מניות 'ידיעות אחרונות' המוחזקות בידינו. אנו משערים שידך היתה בדבר בצעדים חיוביים אלה, ומבקשים לציין לטובה את המעורבות שלך.
3. ואולם, לצערנו, אנו נאלצים להתריע בפניך כי מהעסקה המתגבשת למכירת המניות לתאגיד 'ידיעות אחרונות' עולה כי מערכת היחסים המתמשכת והבעייתית שבין בנק הפועלים לידיעות אחרונות² ובעל השליטה מר מוזס, לא תיגדע אלא אך תעמיק.
4. מערכת יחסים ארוכת שנים זו כוללת התנהלות של הבנק באופן הפוגע בו ובעלי מניותיו, לטובת מר מוזס ו'ידיעות אחרונות', ולשם כך נציין מספר דוגמאות, ונדגיש שישנן נוספות:
  - א. הבנק נתן לחברת 'ה.ח.ק.ג.ח' שבשליטת מר מוזס, הלוואה העומדת בניגוד לנהלי הבנק.¹ ככל הידוע לנו הלוואה זו טרם נפרעה במלואה על ידי מר מוזס, ואף הובילה להתערבות בנק ישראל שכתב דו"ח ביקורת מיוחד על הנושא והורה לבנק לקיים ביקורת על ההלוואה.²
  - ב. הדירקטור מטעם הבנק בידיעות³, מר פילוסוף, תמך במימון הגנתו המשפטית של מר מוזס בהליכים הפליליים כנגדו מכספי התאגיד, באופן המנוגד לכאורה לאינטרס שלו כבעל מניות.³
  - ג. הדירקטור מטעם הבנק בידיעות⁴, מר פילוסוף, תמך בהמשך שליטתו של מר מוזס ב'קבוצת ידיעות' גם לאחר שהוגש כנגדו כתב אישום הנוגע להצעת שוחד באמצעות הטיית הסיקור בכלי התקשורת ב'קבוצת ידיעות'.⁴
5. אם כן, המדובר במערכת יחסים הכוללת היסטוריה של מתן הטבות מפליגות מצד הבנק למר מוזס, ועולה החשש כי מתן הטבות אלו ואחרות, עניינן ביצירת יחסים הדדיים בין הבנק לבין 'ידיעות אחרונות', על רקע היות 'ידיעות אחרונות' תאגיד בתחום התקשורת שהינו בעל תפוצה רחבה ובעל השפעה ניכרת על סדר היום הציבורי ויכולת ההשפעה שלו על אופן סיקור בנק הפועלים.

¹ ראו בהקשר זה ס' 8 לפרוטוקול דיון בוועדת הביקורת של בנק הפועלים מיום 04.03.20.
² על פי פרוטוקול הדיון בוועדת הביקורת המוזכר בה"ש 1, בנק ישראל הורה לוועדת הביקורת של בנק הפועלים לקיים ביקורת בנוגע למתן הלוואה לחברת 'ה.ח.ק.ג.ח' שבשליטת מר מוזס.
³ ראו סעיפים 171-172 בת"א 27795-06-20 דויד ליבר נ' ארנון מוזס מהם עולה כי מר פילוסוף שכיהן כדירקטור מטעם הבנק בידיעות³ הצביע בעד שינוי כתב השיפוי כך שישפח את מר מוזס על הגנתו המשפטית לאורך ההליך הפלילי המתנהל נגדו, אף אם יואשם במסגרתו (להלן: "תביעת ליבר").
⁴ ראו פס' 182 לתביעת ליבר.

6. כך, גם בכל הנוגע לעסקה למכירת המניות המתגבשת. מעדויות הנמצאות בידנו עולה כי מתווה העסקה נרקם באופן המשרת מטרה אחת: לשמר ולהעמיק את מערכת היחסים הבעייתית שבין הבנק לעיתון 'ידיעות אחרונות', ארנון (נוני) מוזס, גם לאחר מכירת מניות 'ידיעות אחרונות' המוחזקות ע"י בנק הפועלים.

עסקת המכירה ל'ידיעות אחרונות' תבצר את מעמדו של מוזס בתאגיד

7. בימים אלו מתנהל הליך משפטי בין בעלי מניות מיעוט בתאגיד 'ידיעות אחרונות' לבין התאגיד ובעלי מניות נוספים ובכללם כונסי הנכסים על המניות המשועבדות לטובת בנק הפועלים⁵. מכתב הטענות בהמרצת הפתיחה עולות הטענות הבאות:

א. בתקופה האחרונה מתגבשת עסקה לפיה חברת 'ידיעות אחרונות' תרכוש, בדרך של רכישה עצמית, את מניותיה המוחזקות ע"י בנק הפועלים ובנק דיסקונט במסגרת הליך כינוס הנכסים של פושט הרגל אליעזר פישמן. מניות אלו מהוות מעל ל- 40% מהון המניות המונפק של החברה. מימון הרכישה יעשה באמצעות נטילת הלוואה בהיקף של מאות מיליוני שקלים, תוך שיעבוד נכסיה ומשאבים של 'ידיעות אחרונות'.

ב. לעסקת הרכישה המתגבשת, קדמה אסיפת בעלי מניות, בה החליטו בעלי המניות, ובכללם נציג בנק הפועלים, לבצע שני שינויים עיקריים בתקנון חברת 'ידיעות אחרונות':

- i. ביטול ההוראה התקנונית האוסרת על החברה לרכוש את מניותיה.
  - ii. ביטול 'זכות הסירוב הראשונה' העומדת לטובת בעלי מניות החברה, וזאת רק במתווה העסקה הספציפי, מה שימנע את האפשרות של רכישת המניות על ידי בעלי מניות המיעוט.
- ג. הדאגה להבטחת שליטתו של מר מוזס בידיעות אחרונות, בעסקת מכירת המניות של בנק הפועלים, מתבצעת על רקע הודעה רשמית של בעל מניות מיעוט ב'ידיעות אחרונות', כי בכוונתו לממש את זכות הסירוב ולרכוש את מניות בנק הפועלים.
8. מהאמור עולה כי הבנק באופן אקטיבי סיכל, לכאורה, כל אפשרות של מכירת המניות לגורם שאיננו 'ידיעות אחרונות'. בדרך זו, של מכירת המניות ל'ידיעות אחרונות', הבנק מסייע למר מוזס לבצר את מעמדו בידיעות אחרונות.

ביצור מעמדו של מוזס ב'ידיעות אחרונות' יוביל להעמקת הקשר בין 'ידיעות אחרונות' לבין הבנק

9. על פי פרסומים וממידע שהגיע לידנו, מר מוזס מצוי במצב של חדלות פירעון, כאשר ב- 2013 עמד היקף החוב שלו לבנק הפועלים על סך של כ- 57 מ' דולר וכיום, ככל הנראה, על סכום נמוך יותר⁶.

10. המשמעות של ביצוע עסקה המבצרת את שליטתו של מר מוזס, המצוי לכאורה בקשיים כלכליים, ב'ידיעות אחרונות', כאשר בנק הפועלים הינו אחד מנשוי של מר מוזס – היא

⁵ ה"פ 28531-11-20 דויד ליבר נ' ארנון מוזס (להלן: "המרצת הפתיחה")
⁶ בהקשר זה ניתן לציין את דו"ח ועדת הביקורת של בנק הפועלים, ראו לעיל ה"ש 1; כן ראו כתבתו של נתי טוקר "החוב הענק של נוני מוזס לפועלים: מי מהטייקונים נחלץ לסייע לו?" מיום 10.06.20 באתר "TheMarker".

המשך ביסוס מערכת היחסים הבעייתית שבין הבנק לבין 'ידיעות אחרונות', דרך "שליטתו" של הבנק במוזס, והיכולת להביא אותו, כך נראה, למצב של חדלות פירעון.

11. לא ניתן שלא לציין בהקשר זה כי נגד מר מוזס הוגש כתב אישום הנוגע להצעת שוחד באמצעות הטיית הסיקור בכלי התקשורת שבשליטתו, ועולה חשש כי מדובר למעשה ב"שיטה" שתגרום למוזס, שהבנק הוא נושה שלו, לספק סיקור חיובי לבנק ולבעלי משרה בו על מנת לעצור את הבנק מלממש את החוב.

מתן הלוואה מטעם בנק הפועלים ל'ידיעות אחרונות' לביצוע העסקה תוביל להעמקת הקשר בין 'ידיעות אחרונות' לבין הבנק

12. בשולי הדברים, אך לא בשולי חשיבותם, עולה החשש כי בנק הפועלים עצמו צפוי להיות מקור האשראי העיקרי למימון הרכישה העצמית של מניות 'ידיעות אחרונות'. למותר לציין שעסקה מסוג זה לא תוביל לניתוק המתבקש של מערכת היחסים הבעייתית בין בנק הפועלים ל'ידיעות אחרונות', אלא להיפך, תוביל להעמקתה.

13. החלפת מעמדו של בנק הפועלים מבעל מניות מיעוט בתאגיד 'ידיעות אחרונות' לנושה העיקרי בו, תגביר את התלות של העיתון בבנק ומנגד את כוחו של הבנק - כוח שעלול להיעשות בו שימוש בלתי הולם, להשפיע התכנים ועל אופן הסיקור של הבנק בכלי התקשורת שתחת החברה.

14. זאת, על אחת כמה וכמה לאור החשש כי העמדת החוב לפירעון מיידי, עלול להביא את 'ידיעות' למצב של חדלות פירעון, כפי שעולה מדברי בעלי מניות המיעוט בעיתון:

"כל הנוכחים שמכירים היטב את מצבה הכספי והתזרימי של החברה, יודעים שהלוואה מטורפת של מאות מיליונים ושעבוד נכסי החברה לטובת העסקה האמורה, תהווה גזר דין מוות לחברה, שלא תוכל לפרוע את ההלוואה שתיקח" (ההדגשה במקור).

סמכותו של המפקח על הבנקים לפעול למניעת העסקה וההלוואה

15. כפי שצוין לעיל, המפקח, כך נראה, פועל בעניין מערכת היחסים הבעייתית שבין בנק הפועלים לבין 'ידיעות אחרונות' ועל כך יש לברך.

16. סעיף 5(א) לחוק הבנקאות קובע כי "הנגיד רשאי למנות מפקח על הבנקים (להלן - המפקח), ומשנתמנה יהיה עובד בנק ישראל ובידיו יהיו הפיקוח הכללי והבקורת על כל תאגיד בנקאי...". בפסיקה נאמר כך:⁸

"בסופו של דבר בשירות ציבורי בהיקף נרחב עסקינן, ואת המפקח על הבנקים יש לראות, לעניין זה, כזרוע של הציבור, האמונה על האינטרס הציבורי ביציבותם של הבנקים מזה - ועל אי פגיעה בציבור על ידי ניצול לרעה של כוח הבנקים מזה".

⁷ מתוך מכתב שנשלח ביום 08.10.20 מטעם עו"ד פירט המייצג את בית האב יודקובסקי, בעל מניות ב'ידיעות אחרונות', לעו"ד החברה ביחס לפרוטוקול האספה הכללית שהתקיימה ביום 27.08.20.
⁸ ע"א 3955/04 עו"ד אריה רייזל נ' בנק לאומי לישראל בע"מ (פורסם בנבו, 04.07.2005) בפס' ה' לפסק דינו של כב' השופט רובינשטיין.

17. עוד עולה מאתר "המפקח על הבנקים" כי זה פועל על מנת לבצע ביקורות והערכה של התנהלות הבנקים, לרבות זיהוי הסיכונים הגלומים בפעילותם, בחינת עמידתם בדינים והוראות ומערכי הניהול והבקרה בהם⁹.
18. לאור זאת, אנו פונים אליך בבקשה לפעול למניעת עסקת המכירה במתווה הנוכחי ולדרוש מבנק הפועלים לנהל הליך פומבי למכירת אחזקותיו בחברת 'ידיעות אחרונות'.
19. כמו כן אנו פונים אליך בבקשה לפעול למניעת מתן הלוואה מבנק הפועלים ל'ידיעות אחרונות' לשם ביצוע העסקה.
20. נדגיש כי מדובר בנקודת זמן קריטית על ציר העסקה, שכן לאחר שעסקת המכירה תצא לפועל, לא ניתן יהיה להשיב את הגלגל לאחור, ומשכך נדרשת התערבות מהירה.
21. נשמח לסייע בכל מה שנדרש ולענות על כל שאלה.

בברכה,

לינור דויטש, עו"ד	ברק גונן	משה קאשי
מנכ"לית לובי 99	יו"ר משותף, צדק פיננסי	אחראי תחום פיננסים לובי 99

⁹"הפיקוח על הבנקים מבצע פעולות ביקורת, סקירה והערכת סיכונים בבנקים, במטרה להעריך את היציבות של הבנקים השונים, לזהות את הסיכונים הגלומים בפעילותם, ולבחון את עמידתם בדינים והוראות, ואת תפקוד מערכי הניהול, הבקרה והממשל התאגידי בהם. על יסוד ממצאי בדיקותיו פועל הפיקוח על הבנקים לתיקון ליקויים וחולשות, ובמקרים חמורים אף מטיל סנקציות על הבנק ועל מנהליו." מתוך אתר המפקח על הבנקים, "ביקורת והערכה"

<https://www.boi.org.il/he/BankingSupervision/Pages/about.aspx>

הפיקוח על הבנקים, לשכת המפקח

כ"ח כסלו תשפ"א | 20.12.2020

4.73.13653

20LM3444

לידי :	לכבוד
<u>לינור דויטש, עו"ד, מנכ"לית לובי 99</u>	ארגון לובי 99
<u>ברק גונן, יו"ר משותף, צדק פיננסי</u>	צדק פיננסי
<u>משה קאשי, אחראי תחום פיננסיים, לובי 99</u>	

שלום רב,

הנדון: עסקת מכירת מניות "ידיעות אחרונות"

מכתבכם מיום 3.12.20

המפקח ביקש שאשיב על פנייתכם שבסימוכין, כלהלן.

1. אני מודה לכם על פנייתכם.
2. הפיקוח על הבנקים פועל ומעודכן באופן שוטף בנושא.
3. החלטות הפיקוח על הבנקים מתקבלות בצורה עניינית ומקצועית המביאה בחשבון את כל השיקולים (הכלכליים והציבוריים) על בסיס מידע מלא ממקור ראשון.
4. כפי שהנכם יודעים, לא אוכל להרחיב מעבר לכך בשל חובת הסודיות הבנקאית.

בכבוד רב,

אור סופר

סגן המפקח על הבנקים

העתק: יאיר אבידן - המפקח על הבנקים